

СТАНОВИЩЕ
ОТ ПРОФ. Д.Ф.Н. МАГДАЛЕНА КОСТОВА-ПАНАЙОТОВА, ЮЗУ „НЕОФИТ
РИЛСКИ“

ЗА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД НА АЛЕКСАНЪР КОСТОВ НА ТЕМА „DOUBLE IDENTITY IN NOVA SCOTIA’S REGIONAL SHORT STORY WRITING“, ОБЛАСТ НА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ 2. ХУМАНИТАРНИ НАУКИ; ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ 2.1. ФИЛОЛОГИЯ; ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНАТА И НАУЧНА СТЕПЕН „ДОКТОР“

Дисертантът Александър Костов е завършил Английска филология през 2012 г. и магистратура „Комуникации: Език, литература, медии“ към Катедрата по англицистика и американистика на Софийския университет. От 2016 година е зачислен като докторант към същата катедра. Както сам твърди, идеята за дисертацията тръгва от разбирането на факта, че цялостната принадлежност в канадската култура се основава върху двойствеността и стеснявайки фокуса на проучването, дисертантът се насочва към проблема за идентичността в канадската култура от наши дни (от 70-т години на 20 век нататък), видяна през призмата на една конкретна провинция и двама писатели - Алистър Маклауд и Дейвид Макдоналд.

Александър Костов е носител е на награда „Млад преводач на годината“ за превода на „По пътя“ (изд. Парадокс) от Джак Керуак. В настоящата процедура той участва с три публикации – две, от които в издания на Софийския университет, а третото - в Central European Journal of Canadian Studies, vol. 12/13 през 2018, статии по темата на дисертацията.

Текстът на представеното изследване се състои от увод, четири глави, заключение и библиография, общо 214 стр, 111 библиографски единици.

Във фокуса на вниманието дисертантът поставя 10 разказа на двамата споменати писатели - Алистър Маклауд и Дейвид Макдоналд и в това отношение можем да кажем, че още в уводната част темата, целите и задачите на дисертацията са ясно заявени. Изборът на авторите е определен от ролята на литературното им творчество за изграждането на канадската идентичност. Фокусирайки се върху проблемите на идентичността, основана на културната принадлежност, идентичност – другост и т.н., сътнесени към Нова Скотия

в частност и към Канада като цяло, изследването поставя на преден план амбицията на Костов да представи критическа рефлексия по отношение на новата канадска литература, въвеждайки нови, непревеждани творби и непознати за българския читател и широката аудитория литературни произведения, както и да разкрие различни ракурси към тях. Поради факта, че избраните автори са почти непревеждани в България, подобна амбиция на дисертанта показва желание за откриване на нови територии и очевидно тематиката на тази дисертация е новаторска за България.

В първа глава той отговаря на въпроси като защо се насочва към този регион (Нова Скотия), защо чрез жанра на късия разказ и защо именно към двойната идентичност – смесица от Чарлс Тейлър и ДюБоис „двойното съзнание“. За разлика от някои изказвания на колеги при обсъждането на работата в катедрата, смятам, че няма смисъл да се уточняват непрекъснато отношенията „идентичност“, стереотипи и пр.; върху тях има достатъчно много научна литература, така че може да се оформи малка библиотека, още повече, че Александър Костов успява да изгради своя теоретична рамка за анализ и осмисляне на този основен за канадското общество въпрос.

Самата канадската идентичност, градена върху културно многообразие и мултикултурализма, често се разглежда като променяща се, метакултурна. Засегнат е и въпросът за търсене на идентичност в противопоставянето на Великобритания и САЩ, както и за пътя на изграждане на националната канадска култура и литература.

Това, което ми допада в този текст, е смелостта и зрелостта на анализа. Когато четем тази дисертация, намираме един спокоен разказ, който звучи и интересно, и аргументирано.

Между настоящето и миналото, в търсене на своята идентичност, героите на разказите, с които ни среща Костов, са персонажи с разколебана идентичност и в конкретните творби това е разкрито през фокуса на различни страни от културния живот в Нова Скотия, преживяваща глобализиращите процеси на новото време. В анализа на докторанта разколебаната идентичност се среща и със суровите условия на природата в този канадски край, както и с предразсъдъците и със своеобразната затвореност на провинцията, въпреки населеността ѝ с имигранти.

В търсенето на обяснение какво е да си канадец за писателите, които разглежда, Александър Костов успява да предаде странните и травматични черти на прехода към новото време, чрез колебанията и кризите на себепознанието, през които преминават героите, като коректив за тях е суровата природа, която често спомага и за откриването им на липсващите отговори. Интересни и спомагащи за анализа са препратките към историята на Канада. На моменти текстът звучи описателно и преразказващо, но това е неизбежно поради факта, че се борави с непознати или слабо познати произведения.

Заключението би могло по-ясно да акцентира върху приносите, без да повтаря елементи от увода.

Невъзможно е едно изследване да казва всичко. Но важен момент в дисертацията, според мен, е фокусът върху смисъла на регионалността в съвременната литература и този анализ е направен с много хъс, амбиция, аргументация. В този смисъл това е приносно изследване върху актуална проблематика.

Вторият важен момент, подчертан от мен и в началото е, съсредоточаването върху слабо познати текстове за българското литературознание.

Третият момент - дисертацията се фокусира върху изключително дискуссионен проблем и предлага оригинален негов прочит чрез жанр, който не само, че е смятан за характерен за канадската литература, но е и доста подценяван за разлика от романа и насочването на дисертанта именно към жанра на разказа е също част от приносните моменти, защото отваря перспектива към съвременното осмисляне и критическа рецепция на този жанр.

Текстът на дисертацията е ясно и добре организиран, показва много добра информираност за канадската литература, познаване на водещи имена в литературната наука, както и на културния контекст, чете се леко и личи, че е писан освен с познание и с удоволствие.

В продължение на казаното ми се струва, поради приноса си в канадистиката е добре изследването да се оформи впоследствие като книга, която би представлявала интерес не само за студенти, но и за широк кръг литературоведи.

Авторефератът отразява коректно основните моменти от дисертацията.

В заключение бих искала да потвърдя, че не само темата е дисертабилна, но и разработката отговаря на всички изисквания за научен труд, има своите ясни приноси и препоръчвам на уважаемото жури да подкрепи Александър Костов в защитата на докторската му теза и да му бъде присъдена научната степен „доктор“ в област 2.1 Филология.

София, 30.12.2021 г.

Проф. дфн Магдалена Костова-Панайотова